

Aan
De minister van Financiën van Sint Maarten

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999) 4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Datum
25 juni 2024
Ons kenmerk
Cft 202400069
Pagina
1/8

Uw kenmerk

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Bijlage

Onderwerp
Reactie op de eerste uitvoeringsrapportage 2024

Geachte mevrouw Gumbs,

Op 11 juni 2024 ontving het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) de uitvoeringsrapportage (UR) over het eerste kwartaal van 2024. Dit is vier weken na de wettelijke termijn van 13 mei 2024.¹ Met dit schrijven ontvangt u de reactie van het Cft op de eerste UR.² In bijlage 1 van deze brief vindt u een nadere uitleg en cijfermatige onderbouwing bij deze reactie.

Oordeel

De eerste UR toont een voorlopig overschot op de gewone dienst van ANG 23 miljoen. Dit is ANG 8 miljoen lager dan begroot. Het Cft constateert op basis van de UR op verschillende posten een sterke afwijking van de realisatie ten opzichte van de begroting. Zo vallen de belastingbaten in het eerste kwartaal van 2024 ANG 26 miljoen lager uit dan begroot. Ook op andere posten, zoals de personeelslasten en de lasten voor goederen en diensten, wijkt de voorlopige realisatie sterk af van de begroting. Deze verschillen worden in de UR onvoldoende toegelicht. De informatiewaarde van de UR is hierdoor beperkt en het Cft kan de cijfermatige ontwikkeling niet op alle punten beoordelen. Het Cft verzoekt u de UR voortaan van meer kwalitatieve toelichting te voorzien. Dit zal het zicht op de begrotingsuitvoering verbeteren. Sint Maarten kan op basis van deze informatie gedurende het jaar tijdig en adequaat bijsturen.

Toelichting

Baten en lasten

In het eerste kwartaal van 2024 realiseert Sint Maarten ANG 142 miljoen aan baten. Dit is ANG 26 miljoen minder dan geraamd. Met name de loon-, omzet- en winstbelasting blijven achter ten opzichte van de begroting. De lasten over het eerste kwartaal van 2024 bedragen ANG 119 miljoen. Dit is ANG 18 miljoen minder dan begroot.

Deze lagere realisatie van de lasten wordt veroorzaakt door lagere lasten voor personeel en goederen en diensten. Uit de eerste UR blijkt dat Sint Maarten ook voor de rest van 2024 een lagere realisatie van de baten en lasten verwacht. Eind 2024 verwacht Sint Maarten een overschot op de gewone dienst van ANG 1 miljoen. Dit is ANG 1 miljoen minder dan begroot. Naar oordeel van het Cft geeft Sint Maarten met dit verwachte resultaat op de gewone dienst nog onvoldoende invulling aan de wettelijk vereiste tekortcompensatie.³

Investerings

Eind 2023 ontving Sint Maarten een kapitaallening van ANG 61 miljoen van Nederland. Vanwege de late vaststelling van de begroting 2023 investeerde Sint Maarten in dat jaar slechts ANG 1 miljoen. De overige geplande investeringsprojecten voor 2023 zijn doorgeschoven naar 2024. In het eerste kwartaal van 2024 investeerde Sint Maarten ANG 3 miljoen. Het Cft benadrukt opnieuw het belang van de uitvoering van de voorgenomen investeringsprojecten en verzoekt Sint Maarten dit proces te versnellen.

Begrotingswijziging 2024

De realisatie over het eerste kwartaal van 2024 bevestigt de noodzaak om de begroting 2024 te herzien. Het Cft adviseerde Sint Maarten bij de vastgestelde begroting 2024 om de begroting te herzien op basis van de meest recente realisatiecijfers en deze zodanig te wijzigen dat de gewone dienst vanaf 2024 overschotten laat zien van minimaal 0,5 procent van het bruto binnenlands product (bbp).⁴ Dit betekent een overschot van ANG 16 miljoen in 2024.⁵ In uw reactie op het advies van het Cft geeft u aan deze aanbeveling niet over te nemen.⁶ U bent voornemens om bij de vierde UR over 2024 een plan op te nemen waarmee Sint Maarten invulling geeft aan de wettelijk vereiste tekortcompensatie. Gezien de omvang van het totaal te compenseren tekort van ANG 594 miljoen,⁷ en mede op basis van het voorlopige overschot van ANG 16 miljoen in 2023, blijft het Cft van oordeel dat een overschot van minimaal 0,5 procent van het bbp jaarlijks wenselijk is. Het Cft verzoekt u om het plan waarmee SXM meerjarig invulling geeft aan de tekortcompensatie zo snel mogelijk te overleggen.

Het Cft adviseerde Sint Maarten ook om het belastingstelsel en de Belastingdienst te moderniseren, om zo de belastingbaten structureel te verhogen. Hierdoor zal ook de liquiditeitspositie van het land toenemen. Eind 2024 verwacht Sint Maarten slechts ANG 1 miljoen aan liquide middelen. Mede gelet op het aankomende orkaanseizoen en de ontwikkelingen bij nutsbedrijf GEBE, baart deze prognose het Cft zorgen. In reactie op de vastgestelde begroting 2024 wees het Cft al op de noodzaak van een structurele beheersing van de lasten. Sint Maarten werkt momenteel aan een ontwerpbegrotingswijziging 2024. Hierin zal het land de baten en lasten herzien en ook een nieuwe liquiditeitsplanning voor 2024 opnemen.

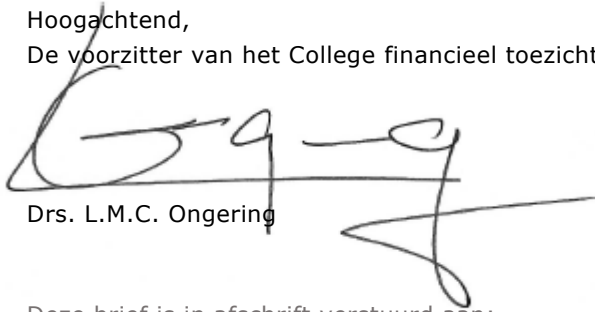
Kenmerk
Cft 202400069
Blad
3/8

Vervolg

Het Cft adviseert u de realisatiecijfers over 2024 zo snel mogelijk te verwerken in een begrotingswijziging 2024. Daarnaast gaat het secretariaat van het Cft graag met uw ministerie in gesprek over het verbeteren van de informatiewaarde van de UR.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'L.M.C. Ongerin', with a long horizontal stroke extending to the right.

Drs. L.M.C. Ongerin

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De voorzitter van de Staten van Sint Maarten
De minister-president van Sint Maarten
De secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Sint Maarten

Bijlage 1: Uitleg en cijfermatige onderbouwing

In tabel 1 is de realisatie weergegeven van de gewone dienst voor de eerste kwartalen van de jaren 2022-2024. Daarnaast zijn de raming van Sint Maarten voor het eerste kwartaal van 2024 en de begroting voor heel 2024 weergegeven.

Tabel 1: Overzicht realisatie en begroting gewone dienst (in miljoenen ANG)⁸

	1 ^e UR 2022	1 ^e UR 2023	1 ^e UR 2024	VB Q1 2024	VB 2024
Baten	122	157	142	168	575
Belastingen	91	127	114	140	453
Vergunningen	3	4	3	6	22
Licenties en concessies	10	14	12	14	54
Bijdragen en subsidies	-	-	-	3	11
Overige baten	19	12	13	6	36
Lasten	110	113	119	137	573
Personeelslasten	49	49	50	56	247
Goederen en diensten	24	25	24	35	139
Sociale voorzieningen	7	9	9	9	37
Afschrijving	3	3	3	3	13
Subsidies en overdrachten	24	23	26	27	109
Studiebeurzen	2	2	1	1	4
Bank- en rentelasten	3	3	6	6	25
Resultaat	12	44	23	31	2

Bron: eerste uitvoeringsrapportages 2022-2024 en vastgestelde begroting 2024 van Sint Maarten.

Baten

Sint Maarten realiseert in het eerste kwartaal van 2024 ANG 142 miljoen aan baten. Dit is ANG 26 miljoen minder dan begroot. De lagere realisatie van de baten wordt met name veroorzaakt door lagere belastingbaten. Bij het opstellen van de begroting 2024 verwachtte Sint Maarten, net als in 2023, opnieuw een toename in de belastingbaten ten opzichte van het voorgaande begrotingsjaar. Deze toename blijft in het eerste kwartaal van 2024 echter uit, ondanks de economische groei.⁹ Met name de realisatie van de loon-, omzet- en winstbelasting blijft achter ten opzichte van de begroting. In de UR wordt geen verklaring gegeven voor de verschillen tussen de begroting en realisatie op deze posten. Hierdoor kan het Cft de cijfermatige ontwikkeling op deze punten niet goed beoordelen.

Overige baten

De realisatie van de overige baten in het eerste kwartaal van 2024 is ANG 7 miljoen hoger dan begroot. Deze post bevat baten die voor een groot gedeelte nog niet zijn toegerekend aan de juiste belasting- en vergunningssoorten. Dit wordt veroorzaakt

door ontbrekende omschrijvingen op afschriften van banktransacties. Sint Maarten werkt samen met de banken aan een oplossing voor dit probleem.

Lasten

Sint Maarten realiseert in het eerste kwartaal van 2024 ANG 119 miljoen aan lasten. Dit is ANG 18 miljoen minder dan begroot. De lagere realisatie van de lasten wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere realisatie van de personeelslasten en lasten voor goederen en diensten.

Personeelslasten

In het eerste kwartaal van 2024 realiseert Sint Maarten ANG 50 miljoen aan personeelslasten. Dit is ANG 6 miljoen minder dan begroot. Uit de UR blijkt dat de personeelslasten lager uitvallen door het niet kunnen invullen van begrote vacatures. Eind 2024 verwacht Sint Maarten ANG 11 miljoen minder lasten voor personeelslasten dan begroot. De personeelslasten bedragen dan ANG 236 miljoen. Dit is ANG 21 miljoen meer dan de voorlopige realisatie van 2023.

Goederen en diensten

Sint Maarten realiseert in het eerste kwartaal van 2024 ANG 24 miljoen aan lasten voor goederen en diensten. Dit is ANG 12 miljoen minder dan begroot. Uit de UR blijkt dat de lagere realisatie van deze lasten wordt veroorzaakt door het niet uitvoeren van diverse projecten. Dit wordt veroorzaakt doordat de begroting 2024 pas op 15 mei 2024 is vastgesteld. Ook geeft Sint Maarten aan niet over voldoende liquide middelen en uitvoeringscapaciteit te beschikken om alle begrote projecten uit te voeren. Eind 2024 verwacht Sint Maarten ANG 116 miljoen aan lasten voor goederen en diensten. Dit is ANG 23 miljoen minder dan begroot en gelijk aan de voorlopige realisatie van ANG 116 miljoen eind 2023.

Kapitaaldienst

In tabel 2 is de realisatie weergegeven van de kapitaaldienst voor de eerste kwartalen van de jaren 2022-2024. Daarnaast zijn de raming van Sint Maarten voor het eerste kwartaal van 2024 en de begroting voor heel 2024 weergegeven.

Tabel 2: Overzicht realisatie kapitaaldienst (in miljoenen ANG)¹⁰

	1^e UR 2022	1^e UR 2023	1^e UR 2024	VB 2024
Ontvangsten	3	4	64	286
Bijdragen	-	-	-	80
Opname geldlening	-	-	60	183
Afschrijvingen	3	4	3	24
Uitgaven	1	2	7	286
Aflossingen leningen	-	-	2	18
Studieleningen	1	2	2	5
Investerings	-	-	3	263
Saldo	2	2	-57	-

Bron: eerste uitvoeringsrapportages 2022-2024 en vastgestelde begroting 2024 van Sint Maarten.

Sint Maarten begroot voor 2024 ANG 263 miljoen aan investeringen. Hiervan heeft ANG 90 miljoen betrekking op vertraagde projecten uit 2023. In het eerste kwartaal van 2024 investeerde Sint Maarten ANG 3 miljoen. Het land werkt momenteel aan een ontwerp-begrotingswijziging 2024. Hierin wordt het investeringsniveau voor 2024 neerwaarts bijgesteld.

Financieel beheer

De eerste UR bevat een toelichting op de voortgang van de lopende projecten ter verbetering van het financieel beheer. Ondanks de verbeteringen die Sint Maarten de afgelopen jaren doorvoerde om het financieel beheer te verbeteren, blijven de uitdagingen onverminderd groot. De begrotingen worden doorgaans te laat vastgesteld en ook de eerste UR van 2024 is een maand na de wettelijke termijn bij het Cft aangeleverd. Het Cft constateerde een achteruitgang in de kwaliteit van de begroting 2024 ten opzichte van 2023. In reactie op de vierde UR over 2023 merkte het Cft op dat een adequate analyse van de verschillen tussen de realisatie en begroting ontbreekt.¹¹ Deze informatie ontbreekt ook in de eerste UR van 2024. Het inzicht in de begrotingsuitvoering is hiermee onvoldoende en de mogelijkheid voor het land om tijdig bij te sturen wordt beperkt.

Liquiditeitspositie

Het saldo liquide middelen aan het einde van het eerste kwartaal bedraagt ANG 91 miljoen. Dit is een toename van ANG 16 miljoen ten opzichte van de stand ultimo december 2023. In totaal is ANG 61 miljoen van deze middelen geormerkt voor vertraagde investeringsprojecten uit 2023. Eind 2024 verwacht Sint Maarten slechts ANG 1 miljoen aan liquide middelen. Sint Maarten werkt momenteel aan een ontwerp-begrotingswijziging 2024. Hierin zal het land een nieuwe liquiditeitsplanning opnemen voor 2024.

Collectieve sector

Sint Maarten dient jaarlijks te rapporteren over de uitgaven-, ontvangsten-, tekort- en schuld cijfers van de collectieve sector.¹² Sint Maarten heeft de cijfers van de collectieve sector over de jaren 2021 en 2022, ondanks herhaaldelijk verzoek, nog niet bij het Cft aangeleverd.¹³ Hierdoor kan niet worden getoetst of de rentelastnorm wordt overschreden.

Sint Maarten diende voor 1 april 2023 de collectieve sector voor de jaren 2024 en 2025 vast te stellen. Sint Maarten heeft een voorstel voor de vaststelling van de collectieve sector gedeeld met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en met het Centraal Bureau voor de Statistiek van Nederland.

Overheidsentiteiten

Sint Maarten neemt in de UR een overzicht op van de financiële situatie van de overheidsentiteiten. Voor nutsbedrijf GEBE, het Uitvoeringsorgaan Sociale en Ziektekosten Verzekeringen (SZV) en TELEM ontbreekt de meest recente informatie.

De totale betalingsachterstand aan overheidsentiteiten bedroeg eind 2023 ANG 142 miljoen. Dit betreft voornamelijk een betalingsachterstand aan de SZV. De betalingsachterstand eind maart 2024 is ongewijzigd ten opzichte van 2023.

Schuldpositie

De overheidsschuld van Sint Maarten bedraagt per 31 maart 2024 ANG 1.343 miljoen. De overheidsschuld bedraagt daarmee 43 procent van het bbp.¹⁴

Bijlage 2: Eindnoten

¹ Conform artikel 18 lid 1 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft) dient het bestuur van Sint Maarten uiterlijk zes weken na afloop van ieder kwartaal een UR aan het Cft en aan de Staten te sturen. De UR over het eerste kwartaal van 2024 had uiterlijk op 13 mei 2024 ingediend moeten zijn.

² Op basis van artikel 18 van de Rft reageert het Cft op de eerste UR 2024. Het toetsingskader voor de beoordeling van de UR wordt gevormd door de Rft en de aanwijzing die de Rijksministerraad (RMR) in september 2015 gaf aan het bestuur van Sint Maarten. Staatsblad 2015, Besluit van 30 oktober 2015 tot afkondiging van het Besluit van 8 september 2015 houdende het geven van een aanwijzing aan het bestuur van Sint Maarten tot het oplossen van de ontstane betalingsachterstanden, de compensatie van gerealiseerde tekorten op de gewone dienst in periode 2010-2014, het in de begroting 2015 en de meerjarenbegroting volledig opnemen van de zorg -en pensioenuitgaven en het nemen van maatregelen ten behoeve van een houdbaar pensioen- en sociale zekerheidsstelsel. De RMR heeft op 18 april 2019 besloten tot verlenging van de aanwijzing, maar over de nieuwe termijnen heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden.

³ Artikel 18 van de Rft.

⁴ Cft, Kenmerk, Cft 202400060, Advies bij de vastgestelde begroting 2024, d.d. 29 mei 2024.

⁵ Het Cft is hierbij uitgegaan van het nominale bbp van ANG 3,1 miljard dat het Internationaal Monetair Fonds (IMF) heeft gepubliceerd in IMF, 2023 Article IV Consultation discussion Curaçao and Sint Maarten, Press Release and Staff Report, d.d. juli 2023. Het voorlopige resultaat voor 2023 bedraagt ook ANG 16 miljoen.

⁶ Ministerie van Financiën, ref. no. 5120, Reactie op het Cft-advies op basis van artikel 12 van de Rft bij de vastgestelde begroting 2024, d.d. 12 juni 2024.

⁷ Sint Maarten realiseerde in de periode van 2011-2023 een (voorlopig) tekort van ANG 594 miljoen.

⁸ In deze tabel is sprake van afronding op hele ANG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

⁹ Voor 2024 verwacht het IMF een reëel economische groei van 2,5 procent. IMF, 2023 Article IV Consultation discussion Curaçao and Sint Maarten, Press Release and Staff Report, d.d. juli 2023.

¹⁰ In deze tabel is sprake van afronding op hele ANG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

¹¹ Cft, Kenmerk, Cft 202400043, Advies op de vierde uitvoeringsrapportage 2023, d.d. 5 april 2024.

¹² Artikel 24 van de Rft.

¹³ Cft, kenmerk Cft 202300102, Rapportages collectieve sector en verzoek jaarrekeningen overheids-(gelieerde) entiteiten, d.d. 12 oktober 2023.

¹⁴ Bij het bepalen van de schuldquote is uitgegaan van het bbp voor 2023 dat het Internationaal Monetair Fonds (IM) heeft gepubliceerd in IMF, 2023 Article IV Consultation discussion Curaçao and Sint Maarten, Press Release and Staff Report, d.d. juli 2023.